

ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปศึกษาสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายณรงค์ รุ่งกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

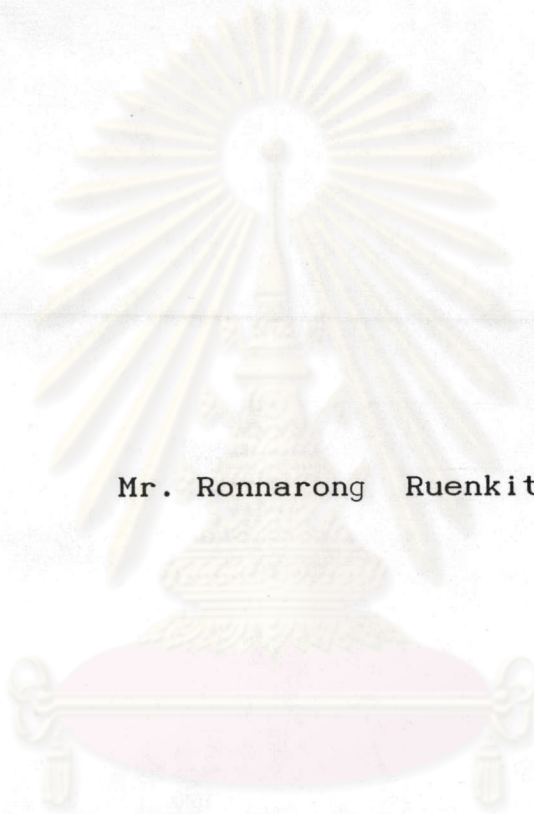
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-365-811-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1779C140

THE OPINIONS OF ART TEACHERS CONCERNING TO ART ACTIVITIES
FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS IN THE ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Ronnarong Ruenkit

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-811-1

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รณรงค์ รื่นกิจ: ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะศึกษาสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (THE OPINIONS OF ART TEACHERS
CONCERNING TO ART ACTIVITIES FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS IN THE
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณรัตน์
พิชญ์ไพบุลย์, 243 หน้า. ISBN 974-635-811-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะศึกษาสำหรับเด็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 4 กิจกรรม คือ การเขียนภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การออกแบบและสร้าง
สรรค์จากเศษวัสดุ ในด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหา กิจกรรม การดำเนินกิจกรรม สื่อสำหรับกิจกรรม และ
การประเมินผลภายในกิจกรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จีเคาระห์ข้อมูลการหาค่าร้อยละ
ค่ามัธยเทศคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แล้วนำเสนอข้อมูลในรูป
ตารางประกอบความเรียง และข้อเสนอแนะในรูปตารางตามลำดับความถี่

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษาสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. กิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)
2. กิจกรรมการปั้น ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)
3. กิจกรรมการพิมพ์ภาพ ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$)
4. กิจกรรมการออกแบบและสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$)

ข้อเสนอแนะของครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดอบรมสัมมนาในเรื่องการจัด
กิจกรรมศิลปะศึกษา เพื่อจะได้นำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และต้องการ
ครูผู้สอนที่จบทางด้านศิลปะศึกษาโดยตรงมาทำการสอนวิชา ศิลปะศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

ภาควิชา ..... ศิลปะศึกษา
สาขาวิชา ..... ศิลปะศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Somsak*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *2/15/00 = 1/1/00*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C643884: MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: OPINIONS OF ART TEACHERS / PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS/ .

ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK

METROPOLITAN ADMINISTRATION

RONNARONG RUENKIT : THE OPINIONS OF ART TEACHERS CONCERNING

TO ART ACTIVITIES FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS IN THE ELEMENTARY

SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN

ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR: ASSIS. PROF. POONARAT PICHAYAPAIBOON, Ed.D.

243 pp. ISBN 974-635-811-1.

The purpose of this research was to study the opinions of art teacher concerning to art activities for first grade student. Four art activities were included - painting, printing, sculpturing, creative and design. Four criterions of conducting art activities were used - art activities objective, art activities content, process of art activities, instructional media, and art activities evaluation.

There were 427 of first grade art teachers used for research population. The researcher sent out 427 questionair to first grade art teachers whom were used as research population.

The statistical package for the social science was used for calculating the obtained data to presented in mean and standard deviation.

The result of this research found as the following :

It was found that the first grade art teachers proceed all five art activities which as the following :

1. Painting activity : proceed in most
2. Sculpturing activity : proceed in most
3. Printing activity : proceed in most and
4. Creative and Design : proceed in most.

Others suggestion for art teachers were, firstly, they need art activity seminar and work shop. Therefore, they could sharpen their teaching skill and learn new technique to improve their art activities teaching. Secandly, a degree in art education is concerned in order to be a first grade art teacher.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา
สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... *Singsva*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *2/15 10/1/10*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย อีกทั้งท่านได้เอาใจใส่ด้วยดี ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่เสียสละเวลาและกรุณา ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องยิ่งขึ้น ตลอดจนครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ทั้ง 427 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และขอขอบคุณพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม ด้านการศึกษาและด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณอาจารย์ดวงใจ ติ๊ะคำ ที่คอยเกื้อหนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

รณรงค์ รื่นกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและคุณค่าของศิลปศึกษา.....	9
พัฒนาการของเด็กอายุ 6-7 ปี.....	22
พัฒนาการทางด้านร่างกาย.....	22
พัฒนาการทางด้านอารมณ์.....	23
พัฒนาการทางด้านสังคม.....	23
พัฒนาการทางด้านสติปัญญา.....	23
พัฒนาการทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น.....	24
พัฒนาการทางศิลปะของ วิกเตอร์ โลเวนเฟลด์.....	25
พัฒนาการทางด้านการเขียนภาพของ ทอเรนซ์.....	27
พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ของ เดอร์ ฟรานเชสโก.....	29
หลักสูตรศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา.....	33
โครงสร้างของหลักสูตร.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	34
จุดประสงค์การเรียนรู้ศิลปศึกษาชั้นประถมศึกษา	
ปีที่ 1-2.....	35
หลักของการบูรณาการ.....	36
ความหมายของบูรณาการ.....	36
ลักษณะของการบูรณาการความรู้.....	37
ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาศิลปศึกษากับวิชาอื่น ๆ.....	38
กิจกรรมศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.....	39
ความสำคัญของกิจกรรมศิลปศึกษา.....	40
ความหมายของกิจกรรมศิลปะ.....	44
ประเภทของกิจกรรม.....	45
การจัดกิจกรรมศิลปศึกษา.....	47
รูปแบบการสอนศิลปศึกษา.....	50
วิธีสอนศิลปศึกษา.....	52
สื่อการสอนและห้องเรียนศิลปศึกษา.....	57
การวัดผลและประเมินผลศิลปศึกษา.....	62
เนื้อหาของกิจกรรมศิลปะ.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
งานวิจัยในประเทศ.....	80
งานวิจัยที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะ	
ระดับประถมศึกษา.....	85
งานวิจัยต่างประเทศ.....	90
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	96
กลุ่มตัวอย่าง.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	97
การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ.....	98
การสร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์.....	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	154
สรุปผลการวิจัย.....	156
อภิปรายผลการวิจัย.....	162
ข้อเสนอแนะ.....	178
รายการอ้างอิง.....	179
ภาคผนวก.....	191
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	192
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	194
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	222
ประวัติผู้เขียน.....	243

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....105
2	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม.....110
3	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ด้านเนื้อหากิจกรรม.....111
4	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ด้านการดำเนินกิจกรรม.....112
5	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ด้านสื่อสำหรับกิจกรรม.....113
6	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพระบายสี ด้านการประเมินผลภายในกิจกรรม.....115
7	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการปั้น ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม.....116
8	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการปั้น ด้านเนื้อหากิจกรรม.....117
9	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการปั้น ด้านการดำเนินกิจกรรม.....118
10	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการปั้น ด้านสื่อสำหรับกิจกรรม.....119
11	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการปั้น ด้านการประเมินผลภายในกิจกรรม.....120
12	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม.....121
13	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ด้านเนื้อหากิจกรรม.....122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ด้านการดำเนินกิจกรรม.....123
15	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ด้านสื่อสำหรับกิจกรรม.....124
16	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพ ด้านการประเมินผลภายในกิจกรรม.....125
17	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบ และสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม.....126
18	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบ และสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้านเนื้อหากิจกรรม.....127
19	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบ และสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้านการดำเนินกิจกรรม.....128
20	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบ และสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้านสื่อสำหรับกิจกรรม.....129
21	ระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบ และสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้านการประเมินผลภายในกิจกรรม..130
22	ระดับของการปฏิบัติโดยภาพรวมของกิจกรรมการเขียนภาพ ระบายสี.....131
23	ระดับของการปฏิบัติโดยภาพรวมของกิจกรรมการปั้น.....132
24	ระดับของการปฏิบัติโดยภาพรวมของกิจกรรมการพิมพ์ภาพ.....133
25	ระดับของการปฏิบัติโดยภาพรวมของกิจกรรมการออกแบบและ สร้างสรรค์จากเศษวัสดุ.....134
26	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

27	รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และจำนวน ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	195
----	---	-----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย